

TIZENEGYEDIKES TANULÓK TANKÖNYVOLVASÁSI STRATÉGIÁI

Molitorisz Anikó

SZTE Neveléstudományi Doktori Iskola

Kulcsszavak: szövegértés; olvasási stratégiák

Szakirodalmi modellek alapján a tanulási stratégiák kiválasztása és használata befolyásolja a tanulók teljesítményét (Hofer, 2001; Muis, 2007). Az olvasás területén az olvasási stratégiák használata a következtetési gondolkodáson keresztül hat a szövegértési teljesítményre (Cromley és Azevedo, 2007). A tanulók stratégiahasználatának mérésében érvényességi problémára utal, hogy a többszemponú mérőeszközöket alkalmazó kutatásokban a kérdőívek és a hangosan gondolkodtatás eredményei között alacsonyak a korrelációk (Schellings, 2011).

Jelen kutatás célja az olvasási stratégiák használatának tudatosságát mérő kérdőív (MARSÍ, Mokhtari és Reichard, 2002) hangosan, irányított interjú módszerrel történő kitöltésének és a tanulók saját tankönyvolvasási folyamataikról kinyilvánított tudásának vizsgálata volt. A felmérésben 2011 májusában 24 tizenegyedik évfolyamos budapesti szakközépiskolás tanuló vett részt. Az interjúkat, előzetes felkészítést követően, pedagógia szakos hallgatók készítették, a felmérés során egy tankönyvolvasási szituációt felidézve a tanulók hangosan felolvasták és kitöltötték a MARSÍ kérdőív magyar nyelvű adaptált változatát.

Az eredmények rámutattak arra, hogy a tanulók tankönyvolvasáskor leggyakrabban az alábbi stratégiákat használják: újraolvasás, az olvasottak elképzelése, saját szavakkal történő megfogalmazás, táblázatok, ábrák használata. A kitöltéshez fűzött kommentárjaikban felmerült az egyes stratégiák használatának tantárgy- és szituációfüggősége. A nemek közötti különbségeket vizsgálva hat stratégia kapcsán találtunk szignifikáns különbséget a stratégiahasználatban, valamennyi esetben a lányok javára.

Az eredmények alapján a tanulóknak segítséget jelenthet, ha több, a gyakorlott olvasók által használt stratégiával is megismerkednek, illetve olyan szituációba kerülnek az iskolában, amikor azokat alkalmazniuk, közülük az eredményes szövegértés érdekében választaniuk kell.

A kutatást az OTKA a 81538. számú, „Tanulással kapcsolatos meggyőződések összefüggései az adaptív problémamegoldó stratégiák használatával” című pályázat támogatta.